

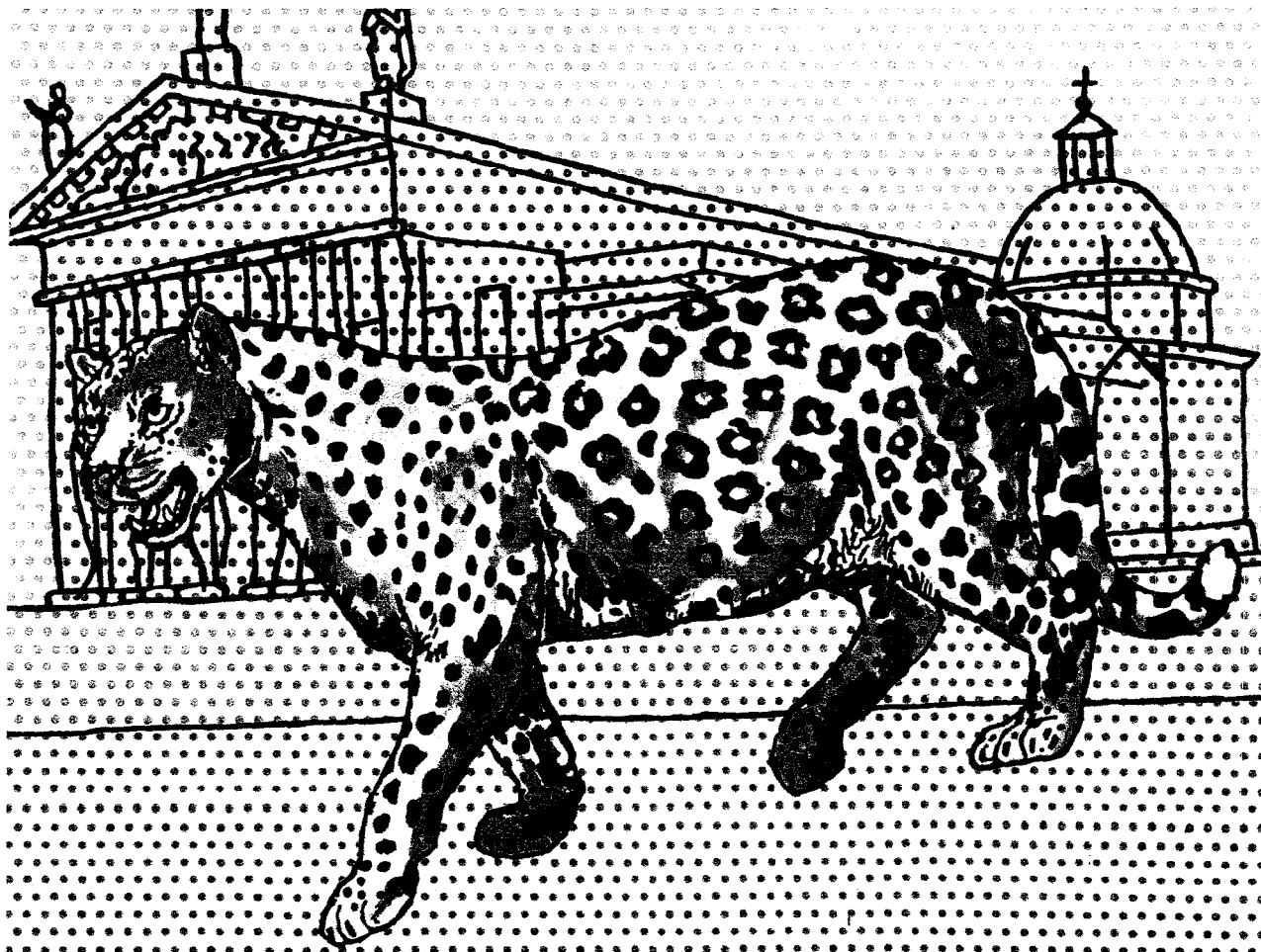
KULTŪROS BARAI

ISSN 0134-3106

2008

7/8

Kultūros ir meno mėnesinis žurnalas. www.eurozine.com

„Cepelinai“ – trečia Dunjos Arnaszus radijo pjesė, kurioje Europa parodyta kaip nuotykinga kasdienybė. Autorė gimė 1970 m. Getingene, jos močiutė – lietuvė. Klasikinis atvejis – Dunja daug keliavo, dirbo Anglijoje cirke, buvo performansų atlikėja, o dabar yra Berlyno teatro Berliner Volksbühne literatūrinės dalies vedėja. Dunjos Arnaszus įvairiapusiškumą liudija ir jos radijo pjesės, mat dvi pirmosios buvo visai kitokios. Pjesėje „Eiti greta“ (2006) pasakojama apie jauną moterį, kuri didmiesčio spūstyje kabinėjasi prie praeivių ir bando užmegzti su jais pokalbį. „Šiek tiek kairiau“ (2007) – puiki satyra apie gimstamumo mažėjimą, su kuriuo kovojama absurdiškomis biurokratinėmis priemonėmis. Bedarbių pedagogų pora dalyvauja gimstamumo skatinimo programoje, jų intymų gyvenimą supančioja biurokratinės pinklės. Taigi Dunja Arnaszus puikiai pagauna aktualias temas ir įvairiausius jų niuansus. Tai pasakytina ir apie pjesę „Cepelinai“, beje, medžiagą jai autorė rinko Lietuvoje.

Retai pasitaiko, kad debiutavęs radijo pjesė dramaturgas iškart išgarsėtų. Dunjai Arnaszus pavyko – abi pirmosios jos pjesės ne kartą apdovanotos, įtrauktos į svarbiausias vokiečių radijo teatro programas, ir tai byloja apie ypatingą šios autorės kūriniių kokybę.

Thomas IRMER

Dunja ARNASZUS

CEPELINAI

Radijo pjesė

TURINYS

Išvykimas • Kelionė autobusu į Šiaulius • Kryžių kalnas • Heinricho parduotuvėje • Perkėla • Atvykimas • Įsikraustymas • Cepelinai 1 • Svečias • Svenas – dvidešimtmetis ekspertas • Viščiukai • Svenas – dvidešimtmetis ekspertas be telefono • Pasivaikščiojimas • Intarpas • Vyriškas pokalbis • Cepelinai 2 • Vaizdas pro langą • Indrė tyli • Žoliapjovė • Heinricho parduotuvėje 2 • Pašnekesys • Pokalbis • Papūgos • Priėplauka • Svenas – dvidešimt dvejų metų gelbėtojas iš sudėtingos padėties • Keltas • Atvirlaiškis 1 • Kelionė į Šiaulius • Mamontovas • Atvirlaiškis 2 • Ieva Šiauliuose • Pas Indrę • Atvirlaiškis 3 • Šiauliai • Atvirlaiškis 4 •

IŠVYKIMAS

Muzika iš CD „Sutartinės“: „Bakšėnų tututis“

Baba. Imi kelias žalias bulves, nu, gal dešimt. Nusukti, sutarkuoji, tada nusunki. Imi virtas bulves, kokias penkias. Nulupi ir sumali mėsmale. Pridedi žiupsnelį

krakmolo, žiupsnelį druskos ir išmaišai. Čia tarkė. Dabar mėsa, geriausia faršas, reikia kiaulienos, bet kuo riebesnės. Kad cepelinai nebūtų sausi.

*Trys šūviai pro pavėsinės langą
Kaimas; vištos, virtuvės garsai; skamba mobilusis telefonas*

Ieva. Klausau?

Ramūnas. Ieva, kur esi?

Ieva. Pas babą.

Ramūnas. Turite iš ten dingti.

Ieva. Nieko mes neturime. Baba kaip tik moko mane virti cepelinus.

Ramūnas. Važiuosi į Vokietiją. Nupirkau tau bilietą. Rytoj, anksti ryte, iš Klaipėdos, bilietą atsiimsi prie kasos. Kajutė su langu. Kylyje tave pasitiks. Pagyvenusi pora, pas juos prižiūrėsi namus. Babą nuvežk pas tetą Rasą į Šiaulius.

Ieva. Ką? Ką aš veiksiu toje Vokietijoje?

Ramūnas. Paprasčiausiai turi dingti iš kelio. Saugiai. Matai, mums čia padai svyla, vakar sode nušovė Gedi-

mino tėvą, jie nori atgauti savo pinigus, taigi iš manęs, iš mūsų...

Ieva. Šunsnukis.

Ramūnas. Imkite taksi.

Ieva. Iš kur man žinoti, kad grįšiu? Kaip su tavim susisiekti?

Ramūnas. Turiu baigti. Sėkmės, sese, sėkmės.

Padedą ragelį

Ieva. Baba, važiuojam trumpam į Šiaulius. Ramūnas viskuo pasirūpins.

Baba. Nu jau. O vištos?

KELIONĖ AUTOBUSU Į ŠIAULIUS

Kaimo keliu rieda išklerys autobusas; kudakuoja vištos

Ieva. (*Vidinis monologas*) Mano močiutės namas yra Priekulėje. Ji paveldėjo jį iš savo motinos, o šioji – iš savo. Sovietmečiu namą nacionalizavo. Bet 89-aisiais, po Nepriklausomybės, namą močiutei grąžino. Kai ji numirs, namas atiteks man. Turėsiu sukiūžusių trobą, didžiulį sodą su obelimis ir keliais serbentais, iš kurių baba daro likerį. Ramūnas turi daugybę namų. Bet vakar nė į vienus jam neprisiskambinau. Net atsakiklis neatsiliepė.

Baba. (*Ramindama vištas*) Ša ša!..

Ieva. Baba, padėk jas ant žemės.

Baba. Nee, joms nepatinka važiuoti, toms vištoms. Ša ša...

Ieva. (*Vidinis monologas*) Kiemas apžėlęs žole, keturkampis, atsistojusi tarpdury kairėje matau daržinę, o dešinėje – kiaulidę. Priešais – malkų rietuvė prie išvietės. Sako, seniau kieme nežėlė žolė – per jį esą važiuodavo tiek vežimų, kad per žvyrą ar grindinį neprasikaldavo joks daigelis. O dabar čia lesinėja vištos. Jos apvalios, o jų oda minkšta ir sausa, kai jas nupeši...

Baba. Jei jau važiuojame į Šiaulius, užsukime ir į Kryžių kalną.

Ieva. Žinoma.

Baba. Bet, vaikeli, negali eiti į šventą vietą be kelnų ar sijono.

Ieva. Aš su kelnėm.

Baba. Tai kad kojoms plikos, Ievute.

Ieva. Svarbu, kad jas turiu.

KRYŽIŲ KALNAS

Girdėti, kaip barska kryžiai

Religinių reikmenų pardavėja. Na, kam jums reikia kryžiaus?

Baba. Pakabinsiu kryželį prie kitų. Dievo garbei.

Religinių reikmenų pardavėja. Turiu medinių kryžių, trijų dydžių, jie ir prašymams tinka...

Baba. Po kiek?

Religinių reikmenų pardavėja. Mažiausi po penkis litus, tie po aštuonis, tie po dvylika.

Baba. Nu... O tie kiti?

Religinių reikmenų pardavėja. Kiti?

Baba. Tie, seni. Kartoninėje dėžėje ant žemės.

Religinių reikmenų pardavėja. A! Čia senesni modeliai... Senoviški. Seniau dariau juos už tremtinius ir dingusius be žinios.

Baba. Jie seni, o ne senoviški.

Ieva. Tokį ir imsime.

Baba. Bet mes nesame dingusios be žinios.

Ieva. Mes – ne, bet Ramūnas.

Baba. Ką?

Ieva. Ramūnas. Ramūnas dingo.

Baba. Jėzau!.. Ieva?

Ieva. Ką?

Baba. Namas, mūsų sodyba Priekulėje, atiteks tau.

Ieva. Ir aš to tikiuosi, baba.

Pagaliau susigaudo

Religinių reikmenų pardavėja. Tai ar imsite tokį senovišką kryžių, močiute? Žinot, popiežius palaimino visus tuos tūkstančius kryžių ant šito kalno. Jei ko prašai, tai penkiasdešimt litų už tokį kryžių – kaip už dyka.

Ieva. (*Vidinis monologas*) Vištas kas vakarą reikėdavo suvartyti į vištidę, o Ramūnas turėjo žiūrėti, kad vidun neprasmuktų kiaunės. Jis klūpėdavo ant šiaudų,

o aš žiūrėdavau į pasišiaušusius jo plaukus, kyšančius virš gardo, ir klausydavausi, kaip jis kaunasi su priešu. Priešai buvo kiaunės, Ramūnas naudojo prieš jas molį ir mažas lentukes, o vieną karštą vasarą net ištepė kiekvieną lentukę moliu. Ir traukdavo karingas dainas, kol pradėjus temti imdavo pušti uodai. Dainininkas iš jo buvo nekoks, bet kovotojas – visai neprastas.

Muzika: „Pagavau zylelę“

Jie puldavo spiečiais, iš pradžių jų nė nematydavai, tik pasigirdavo zyzimas, o kai pakeldavai akis į dangų, išvysdavai juodą zvimbiantį debesį, tada Ramūnas imdavo keikti kiaunes, uodus, smėlėtais kėliais pardūmęs namo, kuo greičiau užtrenkdavo paskui save verandos duris.

Muzika: „Pagavau zylelę“, „Ten ant jūračių“

HEINRICHŲ PARDUOTUVĖJE

Kaimo prekybos centras, Šiaurės Vokietija – čia kalbama lėtai, tarmiškai; pokalbis prie kasos

Karina. Nu, Leisingai, tai kada atvyksta šita jūsų... namų šeimininkė...

Leisingas. Jau trečiadienį. Be penkių pusę vienuolikos...

Karina. Ir ką – ji pas jus viską valys, a kaip? Pieno geriau imk kitą butelį, šitas galioja tik iki ryt.

Leisingas. Pastabi...

Karina. O ta Lenė... Juk jūs ją atleidot, a ne? Ir dabar imat svetimą.

Leisingas. Dabar mes – vieningoje Europoje, vadinausi, turime kartu tobulėti, įnešti savo indėlį. Ėkštetė irgi. Lietuva taip pat priklauso vieningai Europai, Karina. Einu dar atsinešiu alaus, tuojau, nuskenuok, o pieną paliksiu...

Karina. Bet juk namie turit vertingų daiktų.

Leisingas. Merginos iš Rytų patikimos, visi gi žino.

Karina. Kaip kam atrodo.

Leisingas. O Dirkas? Ar jau grįžo iš policininkų mokyklos?

Karina. Iš viso 17 eurų ir 29 centai. Greit grįš. O Sve-nas? Gal turi be grąžos? Ačiū.

Leisingas. Na, jis trečiame kurse. Mokosi puikiai.

Karina. Perduok linkėjimų.

PERKĖLA

Prieš išplaukdamas ūkia keltas, šnekasi žmonės

Ieva. (Vidinis monologas) Ne kažis koks malonumas tarnauti svetimiems, bet kai bėda prispiria, kaip, regis, dabar mane... Arba kai nori pamatyti pasaulio... Nuo Klaipėdos iki Kylio kajutėje būsiu viena – ne sezono metu keltu plaukia beveik vien sunkvežimių vairuotojai.

Žmonės kelto užkandinėje; šnekučiuojasi vokiečių turistai

Užkandinėje jie užleidžia man eilę. Dvi nesišukavusios vokiečių turistės aiškiai nepanašios į damas, ir laukti joms tenka ilgiau. Jūra nuo denio tokia didelė, sausuma taip niekad os neatrodo. Prie kavos davė pusę bandelės, aplink skraidantys kirai ją pačiupo ore. Kažin, kur tie kirai gyvena – Lietuvoje ar Vokietijoje?

ATVYKIMAS

Prieplauka; pučia žvarbus vėjas

Leisingas. Hallo! Čionai! Katarina, čia turbūt ji – ta mažutė blondinė? Jergutėliau.

Katarina. Nagi pamok jai... Išlipk gi pagaliau, Robertai!

Leisingas. (Išlipa iš automobilio, kalba lėtai ir aiškiai) Sveika atvykusi! Džiaugiuosi, galėdamas susipažinti. Aš – ponas Leisingas, o čia – mano žmona Katarina. Katarina?

Katarina. Taip, labas.

Leisingas. O kur jūsų lagaminai?

Ieva. Laba diena, ponas Leisingai, ponija Leising. Štai jie, tas ponas buvo toks malonus...

Prie jų stabteli didžiulis sunkvežimis, lietuvis vairuotojas iškelia lagaminus, šūkteli atsisveikindamas

Ieva. Ačiū labai!

Leisingas. Nieko tokio, nieko tokio...

Katarina. Negauk trūkio.

Leisingas. ... štai kam reikalingas uf... didelis eèè... automobilis, ar ne? Oplia!

Katarina. Ir ko ten prigrūsta?

Trinkteli uždaroma automobilio bagažinė

Ieva. Ten mano batai.

Katarina. Oho.

Leisingas. Na, ko čia stovime? Lipkit, toks bjaurus vėjas, cha cha cha. Prašau prisisegti. Vokietijoje mes visi prisisegame saugos diržais.

Automobilis pajuda

Taigi. Jūs mane suprantate?.. Taigi jums 24, matote, atrodo vyresnė, jūsų amžiaus moteriai dar galima šitą sakyti, cha cha, kaip kelionė? Ar plaukėte ir per Kuršių neriją?

Ieva. ... ar kirai gyvena Lietuvoje, ar Vokietijoje?

Leisingas. Cha cha cha... Ką gi, puiku, vadinasi, jūs domitės paukščiais, jums bus naujiena, pas mus gyvena dvi varnų rūšys. Po lygiai kovų ir pilkųjų varnų...

Ieva. (*Vidinis monologas tebekalbant Leisingui*) Geras automobilis, juodas, blizgantis, šiltomis sėdynėmis. Bet, šiaip ar taip, ne toks geras kaip mano brolio.

Leisingas. Iš varninių pas mus dar yra šarkų, grynas vargas mūsų valstiečiams. Jūs nė neįsivaizduojate, ko tik jie nedaro, kad atsikratytų tų paukščių! Pavyzdžiui, apipila jas verdančiu vandeniu, tada įrašo jų krankimą ir leidžia laukuose...

Katarina. Robertai...

Leisingas. Na, juk ji kląsė!

ĮSIKRAUSTYMAS

Automobilis sustoja, trinkteli duralės, jie atvyksta pas Leisingus. Muzika iš CD „Dainų kraštas“: „Trys keturiuose“

Leisingas. (*Iš laiptų apačios*) Ką ji veikia?

Katarina. (*Tyliai jam*) Tikriausiai išsikrausto daiktus, a ne? Apžiūrinėja kambarį.

Ieva. (*Vidinis monologas*) Kėdė ir siaura lova, ant naktinio staliuko patiستا šurkščios baltos medžiagos servetėlė, stovi stiklinė vandens. Televizorius. Kilimas, kadaise buvęs smėlinis. Siaura siena su langu, užuolaidos iš tokios pat medžiagos kaip ir servetėlė po vandens stikline, lova, kaip matau, aplipinta lipdukais, gėrimai *devils own bride – green*. Prie tapetų likę smeigtukais prismeigti plakatai. Lauke gatvės žibintai apšviečia švarią gatvę, regis, gamta čia dar nepastebėjo, kad jau ruduo.

Katarina. (*Koridoriuje apačioje; Leisingui*) Jai turėtų patikti, juk nieko neprikiši.

Leisingas. (*Katarinai*) Neprikibsi.

Katarina. Ir Svenui visada viskas buvo gerai.

Leisingas. Visada.

Ieva. (*Vidinis monologas*) Ant šaligatvio nesimėto nė vieno pageltusio lapo. Grindinio plytelės įsikibusios viena į kitą kaip pikti švarūs šunytėliai, kurie guli ant languoto popieriaus, įsikandę kits kito, neloja ir neišsiterlioja. ... po kelionės užuodžiu, kaip čia kvėpia, kutena nosį... apči... ir atsiduoda druska. Kampe už durų įsprausta drabužių spinta, apklijuota mažomis futbolininkų nuotraukomis. Kai kurie man juokiasi, jiems patinka lakstyti. O man patinka tas rusvaplaukis ilganosis su žaizdele lūpų kamputyje. Ar seniai čia gyvenė?

Futbolininkas. Jau dešimt metų, nuo tada, kai mane čia priklijavo Svenas. Norėčiau tave kai ko paprašyti... gal galėtum įėjusi uždaryti duris? Antraip nieko nematau.

Ieva. Aišku, o ką čia matyti? Kas tas Svenas?

Futbolininkas. Svenas čia gyvendavo per atostogas – prieš tave, jis jų anūkas, toks šviesiaplaukis, miegodamas griežia dantimis, o kartais pabunda ir sako „O Dieve“, tada čiumpa stiklinę su vandeniu. Niekada nesivedžiodavo mergaičių; jei būtų žinojęs, kad atvyksi,

Ukrainai būtų pasirodęs kur kas greičiau...

Ieva. (*Nusijuokia*) Treniruojiesi?

Futbolininkas. Aišku.

Ieva. Užsimerk.

Futbolininkas. Kodėl?

Ieva. Man reikia persirengti... Juk tu žiūri. Ei!

Futbolininkas. Renkis, nebežiūriu. Pasiimk striukę.

Leisingas. (*Iš laiptų apačios*) Eva! Ateisite?

Futbolininkas. Prašau, Eva, striukę, duris.

Ieva. Ieva, o ne Eva.

Futbolininkas. Ieva. Atsiprašant.

Ieva. Ką?

Futbolininkas. O tu kietuolė.

CEPELINAI 1

Ieva virtuvėje

Ieva. Virti nėra sudėtinga, jei atsimeni, ką po ko dėti, o padorius skudurus apselvki vėliau.

Muzika iš CD „Sutartinės“: „Išsivedžiau oželį, taitėla“

Baba. Faršą irgi permalti, pridėti svogūnų, druskos ir pipirų ir viską išmaišyti. Padažą paruošti atskirai – arba iš grybų, arba spirgus, lašinukus supjaustyti kubeliais ir pakepinti.

Ieva. (*Leisingų virtuvėje*) Cepelinus atsargiai sudėti į verdantį vandenį. O gal į šaltą ir tada užvirinti? Viena iš dviejų. Šiaip ar taip, nagus geriau nusilakuoti po to. Taitėla.

SVEČIAS

Skambutis į duris, įeina Svenas

Katarina. Svenai, vaikel! Duokš striukę, stalas jau padengtas, nu, eikš.

Svenas. Labas, močiute, labas, seneli. Kas vakarienei?

Katarina. Lietuviškas patiekalas, Eva sako, kad nacionalinis. Cepelinai.

Svenas. O kur jį?

Leisingas. Išėjo pasivaikščioti. Sėskis, vaike.

Svenas. Na, gero apetito.

Leisingas. Gero apetito.

Katarina. Gero apetito.

Visi trys valgo

Svenas. Na taip. (*Bejėgiškai nusijuokia*) Oi... O šiaip jūs viskuo patenkinti?

Katarina. Robertas praeitą savaitę bandė jai išaiškinti, kuo lesinamos papūgėlės.

Leisingas. Ji niūniuoja.

Svenas. Niūniuoja?

Leisingas. Na, tokias melodijas...

Katarina. Savotiškas, labai savotiškas.

Leisingas. Jos dainos prasideda labai staiga ir labai garsiai, tiesiog išsigąsti. Ir, jei teisingai suprantu, jos nesiri-muoja, o ir jų melodijos ausies neglosto. Na taip, kartais gal ir galėtum pagauti melodiją, bet kol įsiklausai, daina jau ir baigiasi. Ir dar taip, kad išsigąsti jai pasibaigus.

Svenas. Tai ji dainuoja tikras tradicines dainas? Fantastika! Juk tai sąlytis su labai senu, priešistoriniu paveldu!

Katarina. Taip, galbūt... Nu, valgyk dar. Ar paaiškina, kaip naudotis telefonspyne, ar ne, Robertai?

Leisingas. Taip.

Katarina. Ir kavos virimo aparatu.

Leisingas. Taip, irgi.

Katarina. Telefonu. Termostatu. Autobusų tvarkaraščiu.

Leisingas. Teisingai. Kultūros laimėjimai. Demokratinė santvarka. Daugiapartinė sistema. Darbo užmo-kesčio priemokos. Sveikatos apsaugos reforma. Su visu tuo reikia supažindinti labai atsargiai. Kur eini?

Svenas. Einu, susirasiu ją. Iki.

SVENAS – DVIDEŠIMTMETIS EKSPERTAS

Svenas. (*Vidinis monologas*) Susidūręs su žmonėmis iš kitokios kultūrinės aplinkos privalai būti kuo atvires-nis ir tolerantiškesnis. Tokiais atvejais visiems tenka ką nors paaukoti. Pavyzdžiui, man. Šita Eva apsigyveno mano kambaryje, mano vaikystės kambaryje. Pas sene-lius praleidau daugybę laimingų atostogų, puikių vasarų

ir speiguotų žiemų, kurios taip pat buvo savotiškai pui-
kios. Jei tik mano slidės nebūtų tokios siauros... Beje,
kažin kur jos dabar? (*Jis atidaro levos kambario duris*)

Ieva. Laba diena. Ateityje prašyčiau belstis.

Svenas. O, tūkstantį kartų atsiprašau. Užėisiu darsyk.
Pasibeldęs.

Ieva. Gerai. Būtinai.

Svenas. Taip, tada iki, iki greito. (*Vėl uždaro duris; vi-
dinis monologas*) Ta báltė turi išpūdingą figūrą. Tikrai
neprastą. Taisyklingų proporcijų.

Beldžiasi

Ieva. Prašau.

Svenas. Atsiprašau už sutrukdyimą. Apsizioplinau.
Mano vardas Svenas. Leisingas.

Ieva. Ieva Beržienė.

Svenas. Malonu. Beržienė.

Ieva. Iš žodžio „beržas“, *Birke*.

Svenas. *Birke*. Beržas. Beržienė. Gražu. O aš, eee...
Na, aš domiuosi Lietuva. Šalimi, jos kultūra ir žmonė-
mis. Taigi.

Ieva. Puiku.

Pauzė, Svenas stengiasi palaikyti pokalbį

Svenas. Valgiau cepelinų.

Ieva. Na, ir kaip? Patiko?

Svenas. Nepaprastai. Tu labai gerai kalbi vokiškai.

Ieva. Mano močiutė nuo Mėmelio.

Svenas. A... Štai kaip. Progai pasitaikius, jei norė-
tum, galėtum man daugiau papasakoti apie... (*Pauzė*)
Gal galėčiau paklausti, kodėl... pakabinai ant spintos
antklodę?

Ieva. Lietuviškas paprotys.

Svenas. A?!

Ieva. Taip daroma kiekvieną antradienį, kad... hm...

Svenas. (*Vidinis monologas*) Svarbu, kad žmogaus
iš kitos šalies nesutrikdytum, verčiau paskatinti jį, kad
papasakotų apie savo tradicijas, ir jomis pasidžiaugti...
(*Ievai*) ... kad išsivėdintų?

Ieva. Taip, tada ir išsivėdina.

Pauzė

Svenas. Gal norėtum pasivaikščioti? Parodysiu tau
geriausius maršrutus.

Ieva. Gerai, eime.

Jie nulipa laiptais; koridorius

Svenas. Tavo paltas?

Ieva. Taip, ačiū.

Svenas. Tavo batai... na, keliai pažliugę.

Ieva. Ačiū.

Svenas. Kulniukai tikriausiai nelabai tinkami tokiu...

Ieva. Viskas gerai.

Svenas. Gerai. Žinoma. (*Vidinis monologas lauke*)
Neabejotinai miestietė. Ir dar išnaudojama.

VIŠČIUKAI

Heinricho parduotuvėje

Karina. ... iš viso 24 eurai, 95... gal turi be gražos,
Robertai?

Leisingas. Taip, ir dar paimsiu vieną alaus. Ir dar už-
rašų knygelę, A5. Eva nori pasidaryti žodynėlį.

Karina. Mat kaip. Ir dar viščiukai...

Leisingas. Viščiukai? Kokie viščiukai?

Baba. Kai perki vištą, gerai apžiūrėk odą, pamaigyk.
Pažnaibyk, ar oda stangri, va čia, rinkis geltoną, žinai, ir
turi būti, kaip čia pasakius, žinai... šita vieta turi būti
labai labai riebi... pačiupinėk, apčiupinėk, ar minkšta.
Nes, žinai, jei kieta, tai gal jau kokių penkerių šešerių
metų; paskui verdi verdi ir nieko gero. Bet ir šita bus
labai gera buljonui. Vis dėlto imsiu.

Karina. ... tada ji ištraukė iš maišelio visą viščiuką ir
ėmė jį maigyti.

Leisingas. Maigyti?

Karina. Ir ėmė keiktis dėl to viščiuko, man taip atrodo.
Rusiškai.

Leisingas. Lietuviškai.

Karina. Iš mano pusės.

Leisingas. Kaip keista...

Karina. Ji praplėšė penkias pakuotes, tai aš dabar tau viską priskaičiavau.

Leisingas. Taip, žinoma, žinoma...

SVENAS – DVIDEŠIMTMETIS EKSPERTAS BE TELEFONO

Svenas. (*Vidinis monologas*) Žmogus atsiskleidžia tik ką nors darydamas. Todėl, pavyzdžiui, daugiau Ievai savo mobiliuką.

Ieva. (*Irašas užrašų knygelėje*) Antradienis, 14 val. 28 min.; skambinau Indrei, prašiau paieškoti.

Svenas. Tai praplės jos žinias apie techniką, padės užmegzti santykius su kitais žmonėmis ir integruotis į visuomenę, kuriai ji dabar priklauso.

Ieva. (*Savo kambaryje lietuviškai kalba telefonu*) Taip, bet, Indre, nejaugi negali su kuo nors susisiekti? Paprasčiausiai noriu žinoti, kur jis ir kas iš tikrųjų atsitiko, ir kaip ten yra su tuo užstatu. Ne. Nesiruošiu čia likti visiems laikams, man jau rankų oda išsausėjo nuo šveitimo... (*Juokiasi*) Nesijaudink, skambinu iš savo kontoros, jau turiu tarnybinį telefoną. Dabar turiu palesinti papūgėles, jau trys po pusės. (*Juokiasi*) Ne, ne tokios jau ir linksmos. Iki. Taitė...

Futbolininkas. (*Dusliu balsu iš po antklodės*) Man irgi nelinkma. Tikrai atrodau sau kaip kokia papūgėlė, nes tu amžinai mane uždengi.

Ieva. Pamiršau – po depiliacijos. Atsiprašau. Aišku, atrodau kaip nupešta višta, visur tie rausvi spuogeliai, ir dar laikosi kurį laiką, bet jei viską susiplanuoja iš anksto, paskui spuogeliai vėl išnyksta. Kai kitą kartą...

Gal gali sušvilpti, ar ką? (*Irašas užrašų knygelėje*) Antradienis; susitariau, kad Indrė paskambins ir praneš, kaip sekėsi paieškos; skambutis 21 val. 30 min. (*Vidinis monologas*) ...kartą pabandėme atsilaukti prieš uodus ir užkūrėme laužą iš šlapių malkų, siaubingai rūko, išsiplovėme po žilvičio šaką su visais lapais ir vanojomės, ir dainavome, bet juodasis debesis puolė mus iš visų pusių. Ramūnas ir aš vanojome vienas kitą, vos neuždusome nuo dūmų, bet vis tiek neįstengėme sulaukti, kol išsigiedrys nakties dangus ir uodai dings; aš pirmoji nukūriau namo ir užtrenčiau

duris Ramūnui prieš pat nosį, nes nepastebėjau, kaip greitai jis atidūmė man iš paskos.

Intarpas: Ieva šveičia ir dainuoja „O, eisim namo...“; toliau „O, eisim namo...“ dainuoja choras. Ieva lesina papūgėles ir valo jų voljerą

Ieva. Ša ša, na, na. Ramiau, patylėkit. Vajėzau...

Leisingas. Žinote, papūgėlių neprijaukinsi, jos labai jautrios.

Ieva. (*Vidinis monologas*) Ryškiaspalviai čiuabuočiai paukštukai... Pas mus supermarkete vienas kainuoja 25 litus.

Leisingas. Jiems reikia daug vietos, todėl dvylikai paukštelių įtaisiau tokį didelį voljerą. Žiūrėkit, Eva, noriu jūsų paprašyti, kad nedarytumėt staigių judesių, paukščiukų širdelės gali neatlaikyti.

Ieva. Žinoma. Į sveikatą. (*Vidinis monologas*) Jis niekada neįsipila alaus į bokalą, visada geria iš skardinės, o plona skarda traška jo rankose.

Leisingas. Į sveikatą.

PASIVAIKŠČIOJIMAS

Laukuose užauja vėjas, Ieva su aukštakulniais batais eina laukų keliais, niūniuoją

Ieva. (*Vidinis monologas*) Aš keliuosi, kai pateka saulė, ir nedegu šviesos; brėkšma bučiuoja man akis ir veidą, o aš tuo tarpu svajoju apie gandrų, praskridusių virš mūsų namo.

Beldimas

Svenas. Labas rytas, Eva! Oi!

Ieva. Svenai, palauk koridoriuje, aš rengiuosi.

Svenas. Aišku. (*Šaukia pro praviras duris*) Klausyk, Eva, aš paieškojau informacijos apie Mėmelį.

Ieva. Fantastika. Yra naujienų?

Svenas. Pas jus ten tikras pragaras virė. Jau XIII amžiuje kažkokios baltų gentys ten pastatė pilį, paskui ją užkariavo Vokiečių ordinas, tik tada jie ir atnešė krikščionybę.

Ieva. Hm hm. (*Vidinis monologas*) Gandrai neša sodyboms laimę. Ir mums pasisekė. Ramūnas tapo gydytoju, nors niekada nebuvo komjaunuolis. Nepriklausomybė, ir, kol mes dar nespėjome susigaudyti, kol buvo griauunami kolūkiai, Ramūnas metėsi į prekybą.

Svenas. Tada Livonijos Kalavijuočių ordinas įvedė Mėmelio žemėse Liubeko teisę, nuolat vyko karai su visais kaimynais...

Ieva. Aha...

Svenas. ... su Lietuva, Dancigu, Lenkija, Kionigsbergu ir visais kitais, paskui vėl atiteko Vokiečių ordinui, o nuo XVI amžiaus jis priklausė Prūsijos hercogystei...

Artūras. Įdomi istorija, kaip viskas buvo. Mes į Sibirą pavarėm žuvies konservų. Vienam Lietuvos zavode nusipirkom tris vagonus, po 60 tonų konservų kiekvienam vagonė, žuvies konservų, ir pavarėm į Sibirą, bet neina taip paprastai išsiųst. Nes visur pakeliui bandiūgos, todėl. Jie atidaro, pasiima, kaip galima?.. Ir jokia firma, joks draudimas, kaip vokiškai draudimas – *Versicherung* – jokia draudimo firma neima draust prekių į Rusiją. Ir rusų draudimo firmos neima. Todėl tarp vagonų, vienam tambūre, pasodinom savo žmogų, o buvo šalta, žiema, pastatėm buržuiką, a ne? Ir sėdi jis žiemą dvi savaites tam vagonė su vintovke, važiuoja, ir žiūri, kad nieks nelįstų prie mūsų konservų, o paskui atvažiuoja, žmonės atidaro – jis juodas kaip negras, ba visur suodžiai. Buvo visas juodas.

Svenas. (*Ievai*) Įdomu, ar ne?

Ieva. Hm hm.

Svenas. Tu visai nesiklausai, ar ne?

Ieva. Ne.

Svenas. Tai apie ką galvoji?

Ieva. Apie sardines.

Svenas. (*Vidinis monologas*) Ne visada sekasi susikoncentruoti ties svarbiausiais dalykais, ypač žmonėms, neturintiems akademinio išsilavinimo.

Ieva. Svenai?

Svenas. Klausau?

Ieva. Tavo kompiuteris.

Svenas. Ar norėtum, kad dar kartą paaiškinčiau?

Ieva. Labai. Ačiū, Svenai.

Svenas. (*Ievai, laimingas, globėjiskai*) Būtinai. (*Vidi-*

nis monologas) Siaubinga, kiek daug iš šių vargšų žmonių atėmė socialistinė santvarka.

Ieva. ... kaip būtų puiku, jei galėčiau naudotis ir internetu, ar ne? Neįtikėtina, visas platusis pasaulis...

INTARPAS

Ieva. Indre? Na, kaip? Ką nors sužinojai? Paieškok jo draugo Gedimino, tas turėtų ką nors žinoti. (*Pauzė*) Kur? (*Pauzė*) Ak, štai kaip. Indre, tu nieko nenučiuoki apie verslininkus. Ramūnas kažkur įsipainiojo, man atrodė, bespekuliuodamas viską prakišo. O gal ne tiems žmonėms užlipo ant nuospaudos... Na, jei dar prieš tą prakeiktą mafiją imsi dėti į kelnes, iš tavęs jokios naudos! Atsiprašau. Bent jau paskambink mano tetai Rasai, dėl babos. Į Šiaulius. Ačiū. Taip. Pasakyk, kad mokausi virti cepelinus, nustebs, kai pasimatysim; tris pastaruosius kartus jie neišskydo... Na, ne visi. Ir pasakyk, kad vokiečiai simpatiški, nors nieko neišmano apie madą ir visą laik viską aiškina. (*Juokiasi*) Ne, Indre, apsimoka. Iki, atia. (*Įrašas užrašų knygelėje*) Ketvirtadienis; deja, iš Indrės ne kažį kokia padėjėja, jai trūksta drąsos. Turiu beveik visą biuro įrangą.

Futbolininkas. Na, užtikai brolio pėdsakus?

Ieva. Ne, kaip skradžiai žemę prasmego. Indrė sako, kad jo namai atiteko bankui.

Artūras. ... kai pagalvoju, vot čia tai buvo mūsų klaida, kai varėm biznį, ir dar antra klaida, kaip tuo metu Lietuvoj buvo žiauriai populiariu, kad niekas nenorėjo dėti babkių į banką. Ba buvo firmų, kurios davė gerus procentus. Nu, daleiskim, įmoki mano firmai 10 000 dolcų. Už kiekvieną mėnesį iš manęs gauni po 5 procentus nuo dešimt gabalų, per metus biškį daugoka susidaro... Sausį atneši dešimt gabalų, kitą sausį pasiimi šešiolika. O svarbiausia – manėm, kad taip bus amžinai – krūtas metas, lengvos babkės... Kad visada gausim 300 procentų, kad pavarę fūrą vario į Vokietiją gausim 100 procentų ir... kad davai mąstyt į priekį, reikia paimt da biškį babkių, pirkim, parduosim, vėl pirkim, vėl parduosim, vot čia, man rodos, mūsų didžiausios klaidos, dabar taip manau, pritildyk teliką, o vilniečiai galvoja „cha cha, du pacanai, ar ne per daug užsimanė“, jo, ir antra klaida,

kad rinkom babkes ir mokėjom tokius procentus. Žvėriškus procentus. O devyniasdešimt trečių pabaigoj situacija staiga, tiesiog migom pasikeitė, jo, buvo šakės.

VYRIŠKAS POKALBIS

Svenas. ... todėl manau, kad ir jums laikas įsivesti internetą. Prijungsiu, jei tu nemoki. Dabar jau ne taip brangu, kaip iš pradžių atrodė.

Leisingas. Internetą? O ką aš su juo veiksiu?

Svenas. Palauk, įvesiu.

CEPELINAI 2

Virtuvėje Katarina ir Leisingas vėl valgo cepelinus

Katarina. Gero apetito.

Leisingas. Skanaus.

Katarina. Žiūrėk, žiūrėk, arba tų cepelinų negali pasmeigti, nes jie baisiai glitūs, arba jie apskritai išlekia iš lėkštės...

Leisingas. Bet vis dėlto trunka beveik tris valandas, kol juos pagamini.

Katarina. Nenorėčiau daugiau valgyti to keisto patiekalo. O varškę kitą kartą valgysiu kitą pavasarį; žinai, pačiupinėjau lempas, jos visos limpa, Robertai, visos limpa. Ar čiupinėjai lempas?

Leisingas. Ne.

Katarina. Matai? Jei pačiupinėtum, suprastum, ką noriu pasakyti.

VAIZDAS PRO LANGĄ

Ievos kambarys

Ieva. (*Vidinis monologas*) Praeitą pavasarį gandrai nepasirodė. Nei ji, nei jis. Pernykštis lizdas neliestas styrojo ant babos tvarto stogo, šakos atrodė sudžiūvusios ir pajuodusios.

Futbolininkas. (*Uždusęs*) Ei, Eva, kaip tu atrodai? Nagi, eikš, ko sėdi patamsy?.. Liūdi, kad išėjo Svenas?

Ieva. Ne.

Futbolininkas. O kodėl?

Ieva. Cit.

Futbolininkas. Kas yra?

Ieva. Žiūrėk, leidžiasi saulė, pala, pristumsiu.

Stumia spintą

Futbolininkas. Oho!

Leisingas. (*Šaukia*) Eva, čia jūs? Ką ten darote? Hallo?! (*Savo žmonai*) Katarina, ji stumdo savo kambaryje spintą. Gal reikėtų susirūpinti?

Katarina. Pasikalbėk su ja.

INDRĖ TYLI

Ieva rašo elektroninį laišką Indrei

Ieva. Sveika, Indre. Kaip matai, dabar jau turiu ir internetą – visa biuro įranga! Ne kartą bandžiau Tau prisiskambinti, bet nekėlei ragelio. Labai prašau atsiliepti. Su Ramūnu taip pat nesusisiekiu, net ir elektroniniu paštu. Labai atsiprašau, kad paskutinį kartą buvau tokia nemandagi, be to, suprantu, kad daug dirbi. Pasakyk savo šefui, kad net supermarketas neprivalo dirbti nuo 8 iki 24 val., čia visi užsidaro daug anksčiau. Ir jei jis tuoj pat neims Tau mokėti daugiau kaip 500 Lt, aš pati išmušiu iš jo tuos pinigus, pamatysi. Dabar dar paskambinsiu babai ir pasakysiu, kad greit atvažiuosiu. Tiesa, laikau teises! Iki, Indre! Tavo Ieva

ŽOLIAPJOVĖ

Leisingas ir Ieva sode, jis aiškina jai, kaip naudotis žoliapjove

Leisingas. Ir dar kartą. Pasukate užvedimo raktelį, štai taip.

Ieva. Aha...

Leisingas. ... čia sankaba, iš pradžių spauskite, pasukui pasukite...

Ieva. Hm hm...

Leisingas. ... raktelį, tada atleiskite, nagi atleiskite

sankabą, o čia greičio pedalas.

Ieva. Greičio pedalas...

Leisingas. Paskui nupjautą žolę išpilkite į kompostą.

Ieva. Taip. Gerai.

Leisingas. Tam reikia atkabinti rezervuarą...

Ieva nuvažiuoja

Leisingas. (*Šaukia jai pavymui*) Puiku! Taip! O dabar žiūrėkit, kad visą laiką važiuotumėte vingiuotomis linijomis, Eva. Sukite kuo arčiau, kuo arčiau kitos linijos! Taip! Truputį toliau, taip, dar truputį toliau, taip taip taip... Labiau į kairę! Ten daigas! Apvažiuokit! Stop! (*Pats sau*) O, ne. Mėšlas. (*Garsiai, šaukia Ievai*) Taip! O ten vėl sukite! Labai gerai! Spauskite sankabą! Dabar atleiskit! Taip taip taip. Ne, tik ne ten! O, Dieve! Taip, gerai, labai gerai! O dabar tos gėlių lysvės link ... į kairę! Kairėn! Hallo!!! Dabar vėl tiesiai ir manęs link. Važiuokite kuo lėčiau, čia nieko sudėtingo, lėėėčiau...

HEINRICHŲ PARDUOTUVĖJE 2

Karina skaičiuoja Katarinos pirkinius

Karina. Seniai nebuvai, Katarina.

Katarina. Taip.

Karina. Priskaičiuosiu tau ir Evos žurnalus, gerai? Gali juos paimti, Robertas šiandien dar nebuvo užsukęs.

Katarina. ... Evos žurnalus?.. Gerai. Taip, taip, žinoma.

Karina. Ir Svenas dar neužmokėjo už papildymo korteles.

Katarina. Korteles...

Karina. Mobilaus.

Katarina. Aišku, mobilaus, priskaičiuok ir jas, aš užmokėsiu, mobilaus...

Karina. Iš viso bus 354 eurai ir 21 centas. Beje, Lenė perduoda linkėjimų.

Katarina. Ačiū.

PAŠNEKESYS

Katarina. Tai buvo paskutinis cepelinas mano gyvenime, prisiekiu!

Leisingas. Katarina, man atrodo, tu per daug nerviesi.

Katarina. Jis už ją a-ti-dir-bi-nė-ja! O ji sėdi viršuje su jo nešiojamuoju kompiuteriu ir jo spausdintuvu, ir jo mobiliuoju ir džiaugiasi gyvenimu!!!

Leisingas. Kas dovanota, tai dovanota...

Katarina. Ir tu ištisas savaites jai glėbiais perki žurnalus.

Leisingas. Juk ji turi apsiprasti.

Katarina. Taip, turi, o kur mano pienas? Seniau visada parnešdavai... Ji laiko jus po padu, tikrai laiko, ir Karina taip sako. Na, nesako, bet taip mąno. Tu nė nepastebi, tu per daug geros širdies.

Leisingas. Aš nesu per daug geros širdies. Aš manau, kad kultūrų suartėjimas pirmiausia prasideda nuo namų, nuo buities.

Katarina. Cha! Ir nemanyk, kad nematau, kaip ji bando susukti Svenui galvą! Bet iš to nieko nebus! Nė už ką! Tik per mano lavoną, ir paskutinis dalykas, ką aš padarysiu, tai neleisiu, kad vargšas berniukas jai viską išdovanotų, jis nė nenutuokia, kas jo laukia... su visais tais auliniais ir nuoga bamba, ir ilgais plaukais – o lempų ji taip ir nenuvalė – juk viskas praeina! Grožis neamžinas! O šiaip ji juk Svenui nieko negali duoti, juk su žmona žmogus turi ir pasikalbėti, o jau jos lūpdažiai, žiūrėk, net dvidešimt vienas, visą pusvalandį tupi vonioje, o lempos limpa!

Leisingas. Man tu pati gražiausia.

Katarina. Leisingai...

Leisingas. Tavo eisena. Aš žiūriu, kaip tu kyli į kalniuką, ir kai statai kojas, matau, kad žemė nėra tuščiavidurė.

Katarina. ...pastebėjau, kad per septynis mėnesius ji nė karto nepakeitė dulkių siurblio maišelio, ir tiesiog norėčiau žinoti, kaip čia yra, kad ji nuolat perka laikraščius, bet niekada neperka valiklių, o grindys plauamos ne indų plovikliu, bet iš pradžių valikliu su actu, o paskui grindų apsaugos priemone, kurią jai daviau.

Leisingas. Viskas gerai, jei žemė ne tuščiavidurė.

Katarina. Robertai... aš nepakėsiu, to betrukė, kad

ji pastotų ir suvystytų Sveną, o tada čia suvažiuos visa jos šeimynėlė, jei tik jai pavyks; negalima išleisti to iš akių, suvažiuos visi jos giminės ir giminaičiai, pradėdant proproprosenele ir baigiant mažiausiu alkanu apsisnarglėjusiu vaikiūkščiu... pavargau, ji mane labai vargina, man trūksta oro, man... ir viskas per ją!

Leisingas. Viskas bus gerai.

POKALBIS

Leisingas apgailestaudamas murma sau po nosimi, iš jo murmėjimo galima suprasti tik padrikas nuotrupas, tuo pat metu kalba ir Ieva

Leisingas. ... dėl to... Ieva, taigi... gal galėtumėte... dėl... dėl to. Daugiau nedainuoti... nevirti... ne taip, o... lempos... ant lempų... susitarus su... taip... antra vertus, labai gražu, ar ne? Bet... Svenas... dėl savo jaunystės...

Ieva. (*Vidinis monologas*) Jei atsistoji priešais gaidį, palenki galvą ir koja imi žarstyti žemę, gaidys pasiunta. Išskečia savo ilgus ir aštirus nagus, kapsto žemę ir pašiausia plunksnas... krato galvą... pastato skiauterę. O ponui Leisingui tik gysla ant kaktos išpampo.

Leisingas. ... suprantate, neapsakomai gaila... Ieva, jei jūs...

Ieva. Taip, suprantu, pone Leisingai.

PAPŪGOS

Ieva papūgų voljere, aplink ją paklaikę skraido paukščiai

Ieva. (*Vidinis monologas*) Norėčiau, kad jie išskristų. O ne straksėtų. Ne plasnotų. Norėčiau pamatyti, kaip nupjauta veja pralekia trikampiai jų greitų sparnų šešėliai. Geltonuoja riebus mėnulis, bet koks oras! Atidarau verandos duris, voljerą. Ei, štiš, lėkite, štiš, štiš! Ar tie juokingi raudoni snapai taip pat atrodys ir pilkame nakties danguje?... Štiš štiš. Na, lėkite...

Viena zebrinė amadina negyva krinta ant grindų

Ieva. Kaip nulūžusios šakelės styro kojytės su riestais

nagučiais iš šviesiai pilkų apvalios papilvės plunksnų. Net ant pilkų kaip naktis pakratų neatrodo juokingai. Tikriausiai nenorite. Išskristi.

PRIEPLAUKA

Kylio prieplauka. Ieva Leisingo automobilyje

Pasienietis. Labas vakaras, jūsų pasas?

Ieva. Prašau.

Pasienietis. Ieva Biršiene.

Ieva. Panašiai.

Pasienietis. Kur vykstame?

Ieva. Į Klaipėdą, paskui į Vilnių.

Pasienietis. Dėl krovinio aukščio turėsite važiuoti į sunkvežimių denį.

Ieva. Tinka.

Pasienietis. Reikės primokėti.

Ieva. Gerai.

Pasienietis. O apskritai – kas čia?

Ieva. Spintos durys.

Pasienietis. Juk sušalsite, nes jos kyšo, o plaukiant pučia vėjai. Tokių durų ir Lietuvoje pilna, ar verta vežti ir dar primokėti?

Ieva. Verta.

Pasienietis. Verta?

Ieva. Taip. Man nereikia kitų durų, man reikia šitų. Negaliu nuimti plakato, jo nesuplėšiusi. Per dažnai pasirodau esanti prasta draugė, bent šįsyk norėčiau būti gera draugė...

Pasienietis. Tai jūs norite draugauti su plakatu ar su durimis?

Ieva. ... ir su juo taip lengva. Jis nori tik grožėtis vaizdais. Karjerą gali užmiršti, o pasigrožėti vaizdais dar nevelu. Reikia šiokios tokios pagalbos ir priemokos.

Pasienietis. Prašau parodyti automobilio dokumentus.

SVENAS – DVIDEŠIMT DVEJŲ METŲ GELBĖTOJAS IŠ SUNKIOS PADĖTIES

Stikliniame kontrolės poste sėdi Ieva ir pasienietis, lauke, eidami posto link, triukšmą kelia Svenas ir pasienietis

Pasienietis. ...taigi, jei tučtuojau nerasite automobilių dokumentų, turėsiu paimti jūsų pasą.

Ieva. Tuoj tuoj tuoj, tuojau rasiu. Na va, štai jie...

Pasienietis. Ponia Biršiene, šis šimto eurų banknotas ainaiptol nepanašus į automobilio dokumentus, net spalva nepanaši, ir jei jūs akimirksniu... Atsiprašau... (*Šūkteli laukan*) Na, tyliau gil.. Taip, turėsiu jus tuojau pat suimti už mėginimą duoti kyšį. Jergutėliau! (*Šūkteli laukan*) Kas nutiko, ponია Veismejer, ar tas tipas triukšmauja?

Svenas. Paleiskit mane!!! Aš laisvas žmogus. Aš Vokietijos pilietis. Jūs neturite teisės sulaukyti mano sužadėtinės!

Ieva. Viešpatie! Ką tu čia veiki?

Svenas. Atleisk, kad vėluoju. Brangioji.

Ieva. Viskas gerai.

Pasienietis. Čia jūsų sužadėtinis?

Ieva. Hm...

Pasienietis. Automobilio dokumentai.

Svenas. Savaiame suprantama.

KELTAS

Jūra, keltas, skraido kirai

Svenas. Aš taip išsigandau, kai pamačiau, kad dingai... Senelis, be abejo, paskolins man automobilį... Klausyk, čia buvo tik pokštas, ar ne, o dabar mes jūroje, aplinkui kirai, net keista, kad tie paukščiai taip garsiai klykauja.

Ieva. Skraidančios širdys.

Svenas. Ką?

Ieva. Kiekvienas kiras turi plakančią širdį ir dabar jos skraido virš mūsų padangėje.

Svenas. A! Fantastika! Kaip tu gražiai... taip. Nee. Kokią lovą kajutėje rinksi – kairėje ar dešinėje?

Ieva. Tu miegosi ant denio.

Svenas. A! Che che... mat kaip. (*Pats sau*) Tai va.

ATVIRLAIŠKIS 1

Svenas. ... mielas seneli, tikriausiai jau svarstai, kur aš, ir, žinoma, kur Eva, todėl siunčiu Tau šį atviruką iš Klai-pėdos, kur mudu per 24 valandas atplaukėme keltu, kartu

su automobiliu, kuris, žinoma, visiškai sveikas. Prašau su-prasti, kad radau Evą nepaprastai susijaudinusią, tokioje kelionėje jai būtinai reikėjo vyriškos paramos ir pagalbos. Neabejoju, kad dėl tokio tikslo paskolinsi man savo auto-mobilį, nes begalę kartų esi man sakęs, kad mūsų giminės vyrais net ir sunkiais laikais visada buvo galima pasikliau-ti. Šiame atviruke pavaizduota Taravos Anikė, kuri stovi Teatro aikštėje. Galbūt vėliau ją dar apžiūrėsime, o dabar iš pradžių važiuojame į Vilnių pas Ievos draugę Indrę, kuri priklauso darbininkų klasei, mat dirba supermarke-te, kurių čia pilna ties kiekvienu kampu, ir ne tik mažų, bet ir didžiulių, įsivaizduok, tokių, kuriuose galima nu-sipirkti šuniuką arba priežiūros priemonių automobilių lakui. Kaip sakoma toje dainoje, „Miela Anike, tai tu man esi/ turtas brangiausias ir saulė šviesi... Priešai, nelaimės, liga pagaliau/ mudviejų širdis sujungs dar stipriau.// Pal-mė žaliuoja ir skleidžias žiedai,/ nors daužo, plaka lietus ir ledai// Taip ir mūs meilė nebus prarasta/ kryžiaus ke-liuos po nelaimių našta...“* [*V. Blinkėvičiaus vertimas*] Ir taip toliau. Linkėjimai. Tavo anūkas Svenas

KELIONĖ Į ŠIAULIUS

Ieva su Svenu važiuoja automobiliu atsidarę stoglangį, automobilyje groja radijas: Andrius Mamontovas dai-nuoja „Saldi. Juoda. Naktis“ ir „Liūdesio angelas“

Svenas. O dabar?

Ieva. Tiesiai.

Svenas. Kur tiesiai? Kairėn ar dešinėn?

Ieva. Štai ten, važiuok.

Svenas. Kam pirmenybė žiede?

Ieva. Išvažiuojantiems.

Svenas. Che che, mat kaip... (*Paspaudžia greičio pe-dalą*) Che che. O dabar?

Ieva. Tiesiai, į Šiaulius. Kauno ir Vilniaus kryptis. Svenai, kodėl mes vėl sustojome vidury gatvės?

Svenas. Juk čia pėsčiųjų perėja! (*Šaukia pro langą pėsčijai*) Yes! You can go! Misses! (*Ievai*) Kaip pasakyti lietuviškai?

Ieva. Sakyk, „prašom“.

Svenas. (*Pro langą*) Prašom!

Ieva. Na, dabar važiuok, po galais! Ar nematai, kad visai išmušei juos iš vėžių?

Svenas. Prašom! Matai? Eina.

Ieva. Taip taip.

Svenas. Gandras! Tik pažiūrėk! Laukinė gamta!

Ieva. Tu nesustojai.

Svenas. Ne! Dar vienas gandas, jau antras! Nuostabu!

Ieva. Jau ir tu nesustoji.

Svenas. Ką jis čia dainuoja? Kas jis toks?

Ieva. Tai Mamontovas, anksčiau dainavo vienoje iš populiariausių lietuvių grupių „Foje“, o dabar reiškiasi kaip solistas. Gal žinai jį iš Eurovizijos, su LT United jis dainavo „We are the winners“, užėmė šeštą vietą. Jis dainuoja:

Mes lekiam per amžiną sniegą

Miegančio miesto gatve.

Paskui mus gęstančios šviesos.

Viskas po mūsų – tamsa.

MAMONTOVAS

11.00 val. Kriminalinių įvykių suvestinė

We have much less crimes now, here. Sorry, because they went to your country, and those who are the best, who are the good people, I believe they will return back. It's always sad to hear those stories, that some Lithuanian criminals were caught somewhere outside.[...]They make people think bad of us, on the other hand, no one needs them here, like no one needs them anywhere [...]

11.20 val.

I went to Iceland last year, everybody has to go there it is so beautiful...but in Reykjavík they have this jail, and there is no empty place in the jail because all the five places there are filled with Lithuanians.

Ieva.

Liūdesio angelas randa

Kelią atgal pas tave

Degančiais tiltais į krantą

Upės, kurios nebėra.

Svenas. Liūdesio angelas. Ei, jau trečias gandas! Neprasta! Nė neįsivaizduoji, koks aš laimingas būdamas čia su tavim.

Ieva. Tikrai. Ten galėsime nusipirkti slyvų ir uogų, stabtelėk.

Svenas. Vidury greitkelio!

Ieva. Na, žmonės ten pardavinėja uogas, o mes alkani, taigi stabtelėk.

Svenas sustabdo automobilį

Svenas. Eva, jei nori, galime susituokti.

Ieva. Ačiū, Svenai, turėsiu galvoje.

ATVIRLAIŠKIS 2

Svenas. Mielas seneli, šiame atviruke – Kryžių kalnas prie Šiaulių. Kaip matai, čia tūkstančių tūkstančiai kryžių. Eva lankosi pas savo močiutę, kuri gyvena Šiauliuose pas savo dukterį, Evos tetą Rasą, o aš diskretiškai pasišalinau, nes reikia žinoti, kada palikti moteris ramiai pasišnekėti prie keturių akių. Linkėjimai močiutei. Tavo anūkas Svenas

IEVA ŠIAULIUOSE

Baba. Vaikeli, pagaliau!

Ieva. Parvešiu tave namo, baba. Nėra jokios prasmės čia visą laiką slapstytis, ir dar nežinia nuo ko. Turiu automobilį, patogiai nuvažiuosime į Priekulę, ir tavo vištos tilps.

Baba. Nieko nebus, Ievute.

Ieva. Na, ką tu, viską galima sutvarkyti, eikš, kraukis daiktus...

Baba. (*Ją pertraukia*) Namas mums nebeprisiklauso. (*Pauzė*) Ramūnui reikėjo, kad už jį laiduočiau – tada, kai pirko namus.

Ieva. Ir užstatei sodybą?

Baba. Dabar ji priklauso bankui, Ramūnas irgi negalėjo žinoti, kad viskas taip pakryps...

Ieva. Kur jis?

Baba. Boso bankas pasiėmė užstatą, ir, jei neturi pinigų, neturi ir namų, vargšas vaikelį, eikš, išgerk likerio.

PAS INDRĘ

Butas prie judrios gatvės

Ieva. (*Vidinis monologas*) Indrė buvo tokia apdairi, kad neišsikraustė iš buto. Kai Lietuva tapo nepriklausoma, kiekvienas už čekius galėjo privatizuoti butą, kuria me gyvena. Socialistinė atsisveikinimo dovanėlė.

Indrė. Ieva! Užeik!

Ieva. (*Vidinis monologas*) Ir jei tau sekėsi, tai tavo butas nebuvo po kiauru stogu, o kadangi kiekvienas savininkas jautėsi atsakingas tik už savo butą, tai viršutinių aukštų gyventojai, neturintys pinigų stogo remontui, per lietuų statydavo kibirus.

Indrė. Būk gera, nusiauok koridoriuje, gerai?

Ieva. (*Vidinis monologas*) Bet ji gyvena trečiame aukšte, ir šiandien jau nebereikia tasytis su kibirais.

Indrė. Gersi arbatos? Cukraus, bandelę?

Ieva. Geriau alaus. Sakyk, kur artimiausia saugoma automobilių stovėjimo aikštelė? Mano automobilis...

Indrė. Aišku, tuoj nuvarysime. Būk sveika! (*Juodvi susidaužia*) Beje, sveikinu, dar nė keturiasdešimties nesulaukei, o jau įsigijai tokius brangius ratus, nieko sau, nė už ką nebūčiau pamaniusi... aš tau skolinga du butelius baltos. Už tai, kad sugrįžai!

Abi juokiasi

Ieva. Indre, gal galėtum rytoj aprodyti Svenui miestą, man reikia susisiekti su Boso žmonėmis, ar ką nors ten pažįsti?

Indrė. Tfu, kad juos kur velniai. Gerai, aprodysiu. Jei neturi kokio labai gero pasiūlymo, verčiau su jais neprasidėk. Iš pradžių gali padirbėti pas mus, žmonės iš mūsų dažnokai išeina.

Ieva. Būk gera, paprasčiausiai pasivaikščiok su Svenu.

ATVIRLAIŠKIS 3

Svenas. Mielas seneli, negali įsivaizduoti, kaip man sunku rašyti šį laišką, tai viena iš sunkiausių valandų mano gyvenime; galiu tik tikėtis, kad Jūs su močiute pajėgsite man atleisti, jei ne šiandien, tai kada nors ateityje. Nors kalbu kaip žmogus, prisiimantis kaltę už didžiulę neteisybę, tačiau yra ne visai taip, nes iš tiesų aš pats, Eva ir Jūs tapome kriminalinių nusikaltėlių aukomis. O buvo taip: aš vežiojau Evą ir Indrę po Vilniaus senamiestį, kur Indrė man labai profesionaliai viską parodė, o Eva turėjo sutvarkyti savo reikalus. Čia yra daug bažnyčių, kur, pavyzdžiui, ant lentų prikabinėta sidabrinių rankyčių, kojyčių ir širdelių, nes prietaringi žmonės tikisi, kad Dievas pagydys jų sąnarius. Kai vakare mes, smagiai nusiteikę, grįžome atgal, automobilis, mūsų siaubui, buvo dingęs! Kartu su Evos rankinuku, kuriame ji laikė automobilio dokumentus. Laimė, savo dokumentus ir piniginę ji buvo įsidėjusi į kelnių kišenę, taigi nelikome visai be pinigų. Žinoma, Evos buvo neįmanoma paguosti, dabar ji nuvyko į policiją pranešti apie įvykį. Indrė, kuri šiaip yra linksmo ir nerūpestingo būdo – skirtingai nuo vidutinės lietuvės, kuri per dieną nusišypso daugiausia du kartus, – irgi įsiuto, ir, kas keisčiausia, ant Evos. Na, tokiose situacijose mes visi reaguojame perdėtai, o Indrė labai susijaudino, nes ant užpakalinės sėdynės liko jos nauja raudona odinė striukė. Seneli, prašau suprasti, kad mane ištiko didžiulė bėda, kitaip neprašyčiau kuo skubiau pervesti man 2000 eurų, kad išgyventume šį sunkų metą ir galėtume gauti naujus dokumentus, žinoma, gali išskaičiuoti šiuos pinigus iš mano palikimo. Net ir šią juodą valandą prašau perduoti nuo manęs linkėjimų močiutei, Tavo Svenas.

ŠIAULIAI

Virtuvė, lauke vištos

Ieva. Baba, pasakyk pagaliau, kur Ramūnas, noriu su juo pasikalbėti. Juk žinai, kur jis, prisipažink.

Baba. Taip. Sodyboje. Ieva, kiekvienas gali suklysti, ypač kai viskas taip greitai keičiasi.

Ieva. Ačiū. Kraukis vištas, tuoj pat važiuojame namo.
16-tos valandos autobusu.

Baba. Bet bankas...

Ieva. Viską sutvarkiau.

Muzika: sutartinė, fleitos

Kieme tarp Ievos ir Ramūno kyla archetipinės triukšmingos ir itin negražios muštynės: tąsomasi už plaukų, spjaudomasi, gnaibomasi ir žnaibomasi, žviegiama ir šaukiamasi mamos, vienas pabėga, kitas pasiveja, plūstamasi, spardomasi ir t. t.

Futbolininkas. (*Komentuoja muštynes, futbolo rungtynių atmosfera*) ... matome, kaip Biršienė smogia, tačiau vos kliudo priešininką... šis čiumpa ją už plaukų, taip, nesmagu žiūrėti, bet – kas bus toliau, ar ji liausis? Ne, kontrpuolimas, iš to, kaip smarkiai jis krūpteli, galima spręsti, kad ji iš tiesų įkando, tai skausminga... dabar Ramūnas jai iš šono, tačiau nepaleidžia jos plaukų, regis, kova aprimo. O gal jis ją prismaugs? Ieva, žmogau, taip negali baigtis! Ne! Štai! Smailia aulinuko nosimi į blauzdikaulį... Ieva išsivaduoja ir... regis, ji pasilenkė prie žvyruoto tako... Ramūnas purto ją už marškinėlių, už kaklo iškirptės, ši pavojingai tįsta... Ne, mano ponios ir ponai, negreitai vėl pamatysime tokią kovą! Taip, pirmą kartą išgirstu plyštant medžiagą, tačiau Ramūnui nepavyksta išvengti spjūvio... kad jis žnybia, – tai turbūt natūrali reakcija! Taip! Štai ir pirmoji mėlynė...

Baba. (*Receptas, trečia dalis*) O grybus ruošti kaip paprastai: svogūnų, grybų, grietinės, viską sumaišai ir pakepini. Čia kitas padažas, grybų padažas. O galima paruošti sviestinį padažą arba maišyti sviestą su grietine. Tai tik padažai. Viskas.

ATVIRLAIŠKIS 4

Svenas sėdi virtuvėje už stalo ir rašo, jam už nugaros Indrė ruošia maistą, tikriausiai stintą

Svenas. Mielas ir brangus seneli! Visų pirma nuoširdžiai dėkoju už pinigus. Tamsusis liūdesio angelas

pagaliau mane paliko, kaip ir Eva, kuri su savo močiu- te sugrįžo į Priekulę. Spintos duris, kurias išsivežė, Ieva pastatė ant Kryžių kalno, sako, kad dėl gražaus vaizdo; tiesą sakant, nežinau, ar man pavyks pargabenti jas atgal, juolab kad neturiu automobilio. Atsisveikindama ji atsiuntė Indrei dovanų odinę striukę, labai panašią į prarastąją, manau, tai labai gražu iš jos pusės. Seneli, sunku rasti tinkamus žodžius, kai kalbama apie širdies reikalus, tačiau aš pamėginsiu. Gerai žinau, kad močiu- tė ir Tu ne per labiausiai mėgote Evą, nors – turbūt dėl manęs – kuo puikiausiai sugebėjote tai nuslėpti. Labai tą vertinu. Tačiau žmogus keičiasi, ypač kai pakeliauja ir išeina negailestingą gyvenimo mokyklą. Tikriausiai taip galvojo, pavyzdžiui, ir Gėtė. Neseniai paklausiau Evos, neįau aš jai grybo vietoj, o ji atsakė: „Taip, maždaug.“ Tad paskaičiuokime. Vilniuje 500 gramų voveraičių tur- guje kainuoja 18 litų, ten buvo 62 įvairaus dydžio grybai, tačiau paprastumo dėlei imkime vidurkį – 8,06 gramo voveraitė. Vadinasi, 1 grybas kainuoja 29 lietuviškus cen- tus. Tai mažiau nei 9 eurocentai. Net ir kukliausias žmo- gelis turėtų sutikti, kad to negana pagrįsti tokiam visą gyvenimą trunkančiam ryšiui kaip santuoka – o tokia ji išlieka net ir mūsų dienomis, – net jei pardavinėsi gry- bus ekologiniame Vokietijos turguje. Taigi nutiko taip, kad tie gilūs jausmai, kuriuos kadaise jaučiau Evai, virto paprasčiausia draugyste (kai ją palikau, padorumas man neleido atsiimti nešiojamojo kompiuterio), o kadangi vis dėlto nenoriu nugyventi gyvenimo vienas kaip pirštas, Indrė buvo tokia maloni ir sutiko išnuomoti man savo antrą kambarį, taigi nedaugiažodžiausiu, šios užuomi- nos Jums turėtų pakakti, juk visada buvote tokie subtilūs ir suprasdavote mano jausmus. Nuoširdžiausi linkėjimai iš europietiško Vilniaus – Jūsų anūkas Svenas. ■

PABAIGA

Iš vokiečių kalbos vertė Dalia KIŽLIENĖ